

**MEDITAȚII LA TRIOD
ARGUMENTATE
DE LEGI ALE FIZICII**

Resursele omiletice în contemporaneitate sunt variate și ofertante, fie în format tipărit, fie digital sau, mai ales, audio și video. Cu timp în urmă, existau puține volume de predici și acestea erau folosite cu preponderență de către preoți pentru a-și pregăti omilia la evanghelia de duminică. Prezența redusă a cărților de acest gen se datora și exigențelor înalte, unanim recunoscute, vizavi de publicarea unui astfel de volum. De aceea, nume mari din Biserica noastră au tipărit colecții de predici pregătite și rostite în fața credincioșilor, precum Mitropolitul Irineu Mihălcescu, Preoții Toma Chiricuță și Ioan Lupaș, Episcopul Grigorie Comșa, Preoții Dumitru Belu și Ilarion Felea, Episcopul Vasile Coman, Mitropolitul Antonie Plămădeală și alții.

Ultima perioadă a adus cu sine o dezvoltare fără precedent a acestei zone, cu referire nu doar la omilia de duminică, ci cu sens catehetic extins, legat de viața liturgică a Bisericii, dar și de înțelegerea credinței și asumarea ei la nivel de cunoștințe, într-un mod independent, în spațiul privat, în diversele forme de manifestare - scrise, audio sau video, și, mai nou, în variantă scurtă, foarte sintetizată, în spoturi de câteva minute, ba chiar scurte clipuri sau reels-uri de câteva secunde, distribuite pe rețelele de socializare. Cu siguranță, accesul la zona teoretică a credinței niciodată nu a fost mai facil ca acum și fără precedent ca ofertă de conținut. Pe bună dreptate Părintele profesor Constantin Coman de la București argumenta într-o conferință faptul că în zilele noastre nu se mai pune problema că nu știm ce avem de făcut, ci doar că este nevoie să ne hotărâm și să punem în lucrare ceea ce trebuie făcut.

În acest cadru, motivația demersului de a publica un volum de meditații duminicale

se șubrezește. Și acest lucru, pe de-o parte, pentru că, așa cum deja am afirmat, oferta este generoasă și nu se resimte neapărat nevoia unui alt volum, iar, în al doilea rând, și pentru că, socotesc, un astfel de volum trebuie să respecte exigența unei experiențe pastorale și omiletice îndelungate, în așa fel încât cuvântul exprimat să nu fie doar bine construit, ci, mai ales, să reflecte viața și să se adreseze problemelor actuale, într-o succesiune de înțelesuri și soluții corespunzătoare. La aceste două contraargumente se adaugă și un al treilea, cu caracter personal. În ce mă privește, predicile și cuvântările mele omiletice se suprapun total peste o geografie și un timp exact, adică au un caracter ocazional și presupun o exprimare orală, imediată, legată de un context anume. Adică a consemna un text de pe urma unei predici orale în mijlocul unei comunități mi se pare un act incomplet, o schilodire și, pe alocuri, o imprudență. De aceea, în mod obișnuit, sunt foarte rezervat la

un astfel de demers. Pe de altă parte, a scrie în fața calculatorului un text în termeni generali, nerostit și neverificat în fața unei comunități, iarăși este un gest temerar și grăbit.

În acest context, se vede necesar să evidențiez argumentul efectiv care stă la baza tipăririi acestui volum. Sunt două motivațiile pe care le voi indica. În primul rând, insistențele a numeroși preoți, dar și credincioși, de-a așeza în scris cuvântări și predici rostite în mijlocul comunităților euharistice de-a lungul timpului. Iar, în al doilea rând, se adaugă un context anume, legat de geografia comunităților noastre din județul Bistrița-Năsăud, și de o persoană concretă, care m-a însoțit la multe slujiri în această zonă a eparhiei. Este vorba de Doamna Profesoară Camelia Tabără, cu puțin timp în urmă inspector general al județului, în prezent vicepreședintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud. Am cunoscut-o cu ani în urmă în prima sa misiune, fiind parte la dialogul în jurul înființării Școlii

„Grigore Pletosu” a Arhiepiscopiei noastre, din Bistrița. Însă apropierea de dânsa s-a întâmplat ulterior, când, la diversele slujbe săvârșite în județ a fost alături de noi. Atență la cuvântul de învățătură rostit cu un prilej sau altul, la sfârșitul slujbei obișnuia să facă o sinteză a desfășurării acestuia, argumentată de un principiu sau de vreo lege a fizicii, așezată peste scheletul mesajului exprimat în acea zi.

Devenind familiar cu acest moment, așteptam cu interes clipa în care Domnia Sa își scotea carnețelul din geantă și, în câteva clipe, folosindu-se de grafice și explicații, îmi prezenta în chip esențial și sintetizator mesajul duminicii sau al sărbătorii exprimat în omilie. Era un feedback de dascăl și creștin practicant, necesar și pedagogic pentru mine. În acest cadru, sfătuit și de cei din proximitatea mea, am fost de acord să tipăresc un prim mic volum de predici, meditații la duminicile și zilele importante din Perioada Triodului, texte scrise în birou, însă pe marginea meditațiilor ținute în

biserică, la care adăugăm, la început, în mod surprinzător chiar și pentru mine, explicații din zona Fizicii, aplicate tematicii indicate în ziua respectivă. Sunt convins că pentru unii această alegere rămâne complicată, ba chiar nenecesară, însă pentru mine și pentru mulți alții, se deslușește drept un demers curajos, interesant, și, în cele din urmă, util. Această asociere merge în direcția dialogului Teologiei cu celelalte științe, în sens specific Fizica, dar, și mai mult decât atât, socotesc că se va putea vedea suprapunerea mesajului evanghelic peste viață, în general, și revelarea acestuia în termenii experienței vii, imediate și la îndemână.

Unii dintre cititori se vor opri la prima parte, la textul meditației în sine, alții, însă, curioși ca și mine, chiar și cu cunoștințe mărginite în domeniu, vor fi curioși să meargă mai departe, cu atenție, răbdare și disponibilitate, și vor descoperi corespondențe dintre cele două zone. Am această nădejde că exercițiul pe care îl

propunem va fi o provocare frumoasă, folositoare, dar și deschizătoare de noi înțelesuri și realități.

Volumul de față cuprinde douăsprezece meditații la Perioada Triodului - la cele zece duminici, cărora se adaugă Joia și Vinerea Mare. Titlul ales ne indică două piste. Mai întâi, scara este simbol al urcușului spiritual, dar și lectură esențială și, deopotrivă, obișnuită pentru această perioadă - mă refer la „Scara” Sfântului Ioan Scărarul - de aici și urcușul ca adâncire de înțelegere în cele ale vieții duhovnicești. În plus, succesiunea de săptămâni și duminici ne indică o creștere calitativă, personală, dar și cu caracter colectiv. În al doilea rând, „scara înțelesurilor” lasă spațiu și pentru o a doua perspectivă, în sensul asocierii cu domeniul Fizicii, cu trimitere la acel „*physiki*” evagrian sau creația ca formă de cunoaștere naturală a tainei dumnezeiești.

Îi sunt recunoscător Doamnei Profesoare Camelia Tabără pentru inițiativa unei astfel de însoțiri, pentru deschidere, pentru

apropierea elegantă, dar și pentru feedback-ul său față de mesajul meu omiletic. Le mulțumesc și confrăților preoți care au insistat pentru publicarea unui astfel de volum. Dar, mă simt, mai ales, îndatorat, credincioșilor care, prin cumințenia, prin bucuria cu care ne primesc, dar și prin căldura lor specifică, ne însoțesc în ceea ce facem și ne încurajează pentru cele care urmează.

Îi mulțumesc în mod special, Părintelui Mitropolit Andrei pentru binecuvântarea de a tipări acest volum, dar și pentru toată îmbrățișarea sa părintească, discretă, dar consistentă, pe care mi-o oferă mereu.

Nădăjduiesc ca acest volum de noptieră cu meditații la Perioada Triodului, să fie de folos preoților, credincioșilor, dar și celor interesați sau curioși. Iar, în cele din urmă, cuvântul lui Dumnezeu să se propovăduiască și în acest fel să contribuie la o devenire a noastră în mai bine și la o creștere în cele frumoase.

Vă doresc lectură cu tihnă și bucurie!